

KOKO MAAN PROLETAARINAISET YHTYKÄÄ!

Kun minä viime vuonna matkustelin Saksassa, Ranskassa ja Englannissa ja jouduin keskusteluun valtiollisista asioista, sain usein kuulla surkuttelemisia suomalaisten suhteen. Katkasin välistä nämä purkaukset äkkiä huudahtaen: "Mutta onhan meillä vapaamielisin kansaneduskunta koko Europassa; meillä on naisillakin sekä passiivinen että aktiivinen vaalioikeus". Tästäpä ällistys! Ei enää tarvittu mennä Wyomingiin Ameriikassa tai Uuteen Seelantiin Austraaliassa hakemaan naisten äänestysoikeutta, se oli siis löydettävissä eräässä vanhan ränstyneen Euroopankin kolkassa! Ei se oikein päähän mennyt. "Me voimme siis olla esikuvana teillekin", sain leikkillisesti ranskalaisillekin, maailman poliittisesti edistyneimmälle kansalle. He olivat hieman hämillään. "Ettekö tekin kohta aio seurata esimerkkiämme?" Hieman häpeissään — naisten äänioikeusharrastus ei siellä ole niin pitkälle päässyt kuin esim. Englannissa, jossa useammat naiset siellä ollessani sen takia istuivat vankilassa — edistysmielisemmätkin vastasivat: "Katsotaanpas nyt ensin mitä teidän puuhastanne koituu". "Ja kuinka", lisäsivät he, "on Venäjän tsaari voinut semmoisen vapaamielisen valtiopäiväjärjestyksen hyväksyä?" Koetin selittää mitenkä tämäkin oli mahdollista. Ja he loivat minuun jonkunlaisen kunnioittavan, mutta samalla epäilevän katseen.

Niin, suomalaiset naiset ovat saaneet valtiollisen äänioikeuden. Mutta mitäpä kummallista siinä oikeastaan on? Eihän se muuta ole kuin, että ne ovat muuttuneet täydellisiksi ihmisiksi. Ja ihmisiähän meidän ennen kaikkea tulee olla, sama se, millä tavalla me lisäämme ihmiskuntaa tai jos emme sitä yhtään lisääkään. Mutta kumma kyllä, on tähän yksinkertaiseen totuuteen päästäksemme tarvittu kovin paljon aikaa, aina Macon'in kirkonkokouksesta asti, jolloin naiselle töin

tuskin myönnettiin sielu, aina Mary Wollstonecraftin ja Johan Stuart Mill'in aikoihin saakka, jotka voimakkailla herätyshuudoillaan mursivat vanhat ennakkoluulot.

Radikaalinen porvarisnaisten liike on täten saavuttanut päämääränsä, kuten yleensä radikaalinen porvarisliike on suorittanut tehtävänsä melkein loppuun, kun yleinen äänioikeus on saavutettu. En tällä tahdo sanoa, että tuo porvarillinen liike olisi aivan hyödytön; kyllä sillä vielä on tehtäviä, mutta merkitykseltään se ei ole suuri. Valtiollinen päämäärä, poliittinen valta on saavutettu ja uusi aika vaatii uusia tehtäviä. Ja nämä tehtävät ovat sosiaalista laatua.

Ja sosiaaliset tehtävät kuuluvat sille luokalle, jonka edut pontevasti vaativat sosiaalisia uudistuksia. Pikku-parannuksia voivat muutkin ajatella ja puuhata, mutta nämä henkilöt, joilla on jalot harrastukset, ovat aina harvassa ja poikkeuksina; toimeenpano ja toteuttaminen riippuu aina siitä voimasta, jonka ne kansanainekset ovat saavuttaneet, joiden edut suoranaisesti vaativat uudistuksia. Enemmistö niistä, joiden edut ovat vaarassa, panee aina vastaan. Tästä *enemmistöjen* harrastuksesta johtuu aivan luonnollisesti sekä historiallisen materialismin että luokkataistelun totuus, vaikka useimmat porvarilliset eivät ymmärrä, kun he eivät arvostelee asioitten kulkua maailmassa vallitsevan *enemmistö*-käsityksen, vaan jossakin pienessä vähemmistössä tai yksityisissä henkilöissä hallitsevan käsityskannan mukaan (joka ehkä sekin lopullisesti lähtee samasta alkujuurista). En nyt tässä tahdo lopullisesti esittää tätä muuten itsessään sangen yksinkertaista asiaa. Ainoastaan pari sanaa lisäksi.

Porvarilliset naiset usein kummastelevat, miksi eivät köyhälistön naiset yhdy heihin, vaan ennen liittyvät proletaariseen *miesliikkeeseen*. "Tahtomme mekin", he sanovat, "yhtäläiset palkat naisille ja miehille. Emmekö voisi tässä ylen tärkeässä tehtävässä käydä yhdessä? Olemmehan tässä harrastuksessa yksimielisiä?" Aivan oikein. Proletaariset naiset tahtovat hekin naisille samat palkat kuin miehille. En nyt puhu tässä

semmoisista naisista, jotka harrastavat tätä asiaa kai-
ken muun, lapsensynnyttäjain hengenkin kaupalla ja jot-
ka eivät tunne yksinkertaista taloudellista lakia, että
alhaiset työpalkat ja pitkä työpäivä kulkevat käsikä-
dessä, puhun vaan semmoisista porvarillisista naisista,
jotka "ymmärtäväisesti" tahtovat edistää tätä tasa-ar-
voisuutta. Miksi siis eivät porvarilliset ja proletaariset
naiset voisi yhdessä ajaa tätä ylen tähdellistä edistys-
pyrintöä? Miksi pitää heidän käydä erilleen tässäkin
asiassa; miksi köyhälistön naiset — "kummallista kyl-
lä" — yhtyvät *miehiin*, joilta se muka riistää osan toi-
meentuloista? Pitäisihän tämän olla puhtaasti naisten
asia miehiä vastaan, eikö niin? Minkä tähden yhtyä
"vastustajiin"?

Syy on sangen yksinkertainen.

Kun porvarilliset naiset vaativat yhtäläistä palkkaa
naiselle kuin miehelle, tarkoittavat he luonnollisesti *etu-
päässä*, että porvarilliset naiset saisivat tämän edun it-
sellensä. Ja vihdoin porvarillisten miesten täytyy suos-
tua. Mutta kun tämä on saavutettu, lakkaa *porvarillisten*
naisten into, ei aina sanoissa, mutta tositoimessa, ei eh-
kä aivan kaikissa, mutta *valtavan suuressa enemmis-
tössä*. Ja siinä sitte ollaan: köyhälistön naiset eivät ole
saaneet mitään. Kapitalismin naiset eivät nouse kapita-
lismien miehiä vastaan vaatimaan sitä, mikä *kapitalismin*
hävittää. Se on aivan varma, eivätkä suuret sanat suu-
ta halkaise.

Toisin on asianlaita proletaarisessa naisliikkeessä.
Köyhälistön naiset tietävät, että köyhälistön miehet ei-
vät vastusta naisten palkkojen asettamista yhtä suuriksi
kuin miesten palkat ovat — joku ainoa poikkeus ei mi-
tään merkitse. Suuri sosialidemokratinen liike hyväk-
syy sekä tietopuolisesti että käytännöllisesti tämän pe-
riaatteen.*) Miehät taas tätä eivät vastusta, koska
hyvästi ymmärtävät ja ovat monasti kokeneet, että kapi-
talismi juuri käyttää huonopalkkaisia naisia heidän omi-

*) Käytän tässä tilaisuutta huomauttaakseni, ettel yksikään pro-
letaarinainen saa jättää lukematta Bebelin kirjaa "Nainen", jonka
Yrjö Sirola on suomentanut.

en palkkojensa polkemiseksi, kun naisia vielä saadaan puolestakin palkasta suorittamaan se, mistä ennen miehille maksettiin kaksinkertainen palkka. Nyt täytyy monasti miesten ainakin ulkomaalla — pitää huolta kotiaskareista, kun vaimo ja lapset ovat tehtaissa! Ja naiset tietävät myöskin, että ainoastaan proletaarisen luokkataistelun kautta, jonka he yhdessä miesten kanssa suorittavat, voivat he päästä täydellisen tasa-arvoisuuden perille tässäkin suhteessa. Jos porvarilliset naiset koettaisivat enemmän syventyä näihin asioihin, eikä vaan laskea korulauseita, niin hekin ainakin *ymmärtäisivät* asian oikean laadun, *ymmärtäisivät*, miksi köyhälistön naiset ennen *voittoa toivoen taistelevat luokkataistelua* (kaikista siirappisanoista huolimatta) tilansa parantamiseksi, kuin hakevat kastanjat tulesta, joka kuitenkin polttaa heidät poroksi.

Siis koko maan proletaarinaiset yhtykää! Taistellkaa yhdessä ryhmässä yhteistä vastustajaa vastaan! Voitte sillä saada suuria aikaan. Mitä naiset yksin voivat saavuttaa, kun he tarmokkaasti asiaansa ajavat, siitä vaan yksi esimerkki — Venäjältä, jossa työväen olot tosiaan eivät vielä ole liioin kehuttavalla kannalla.

Viime vuonna tekivät 1,600 naista kolmessa korkki-tehtaassa Odessassa lakon, koska isännistöt muitta mutkitta hylkäsivät naisten kaikki vaatimukset. Kuusi (!) viikkoa olivat he lakossa. Isännistöjen täytyi vihdoin suostua tasapuolisen sovintolautakunnan asettamiseen. Kun he väittivät, että heidän tehtaansa menisi kumoon, jos suostuisivat työntekijäin vaatimuksiin, vaativat sovintolautakunnan työväen edustajat, että tehtaitten kirjat tarkastettaisiin tämän väitteen selville saamiseksi, joka tapahtuikin kolmen päivän kuluessa. Ja taistelun tulos oli kerrassaan loistava näille lujille, sitkeille naisille! Palkat nostettiin 30% :lla. Työaika lyhennettiin 10-tuntisesta 8½-tuntiseksi; lauantaina päätettiin työ jo klo. 2. Palkka oli maksettava 1/8 työlakkoajasta. Vapunpäivä oli oleva juhlapäivä, vaikka palkka silti maksettaisiin, ylityö ainoastaan työläisten suostumuksella sallittava. Sakkojärjestelmä poistettiin. Riitaisuuksia

ratkaisisi yhteinen valiokunta. Työntekijöitä otetaan etupäässä naisten työnvälitystoimiston kautta. Maksuton lääkärihoito ja lääkkeet ilmaiseksi, sairaudentapauksissa saavat naidut paitsi hoidon tehtaan sairashuoneessa yhden kuukauden koko palkan ja kolmen seuraavan palkasta $\frac{3}{4}$, naimattomat puolet. Raskaat naiset nauttivat neljä viikkoa koko palkan ilman työtä. Vapaaaikoina saavat työläiset pitää kokouksia tehtaassa. Isännistö sitoutuu kohta laittamaan työkeittiöitä ainakin työväestön puolelle lukumäärälle.

Olen laajaperäisesti esittänyt tämän suuremman voiton, koska se näyttää, miten pitkälle lujaluontoiset työläisnaiset pääsevät "piiritystilankin" vallitessa. Ja itse olen ollut Turussa johtamassa erästä naislakkoa, joka kesti useampia viikkoja ja naisten (enimmäkseen nuorten tyttöjen) pontevuudella saatiin hyvinkin hyvään loppuun.

Kaikki tämä osoittaa, että työläisnaiset voivat, jos he vaan itsetietoisesti ja pontevasti ryhtyvät taisteluun, ajaa laajaperäisiäkin uudistuksia läpi. Mutta siihen tarvitaan selvä ymmärrys ja hyvä tahto!. Siis kaikkien Suomen proletaarinaisten on yhtyminen yhdessä miesten kanssa ajamaan köyhälistön kallista asiaa, joka samalla tarkoittaa koko ihmiskunnan uudistusta.

Työläisnainen (Helsinki) 31. 1. 1907.

ETEVIIEN SOSIALISTIEN LAUSUNTOJA YLEISLAKOSTA*)

"Das freie Wort"-nimisessä antisosialistisessa aikakauslehdessä (1910 siv. 884) luin seuraavan arvostelun hra Oldenburgin tyhmän röyhkeästä sielunpurkauksesta ("Preussin kuninkaan ja Saksan keisarin täytyy voida sanoa jokaiselle luutnantillensa: ottakaa kymmenen miestä mukaanne ja lopettakaa valtiopäi-

*) Etupäässä erään ranskalaisen teoksen mukaan.